

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

“... Anayasanın 4709 sayılı Kanun ile değişik 36. maddesi “Herkes meşrû vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz” hükmünü içermektedir. Bu madde hükmüne göre sanık konumunda bulunan kişilerin mahkeme önünde savunma yapma ve adil yargılanma hakkı bulunmaktadır. Savunma hakkı, Anayasa'nın Kişinin Hakları ve Ödevleri'ni belirleyen bölümünde yer alan temel haklardandır. Savunma hakkı yargılama işlevinin de ayrılmaz bir parçasıdır. Sanık, ceza yargılamasında suçlu olduğu sanılan, yoğun kuşku altında bulunan kimsedir. Bu kuşkunun giderilmesi ve sanığın suçlu da olsa yasada gösterilen cezadan daha fazla cezalandırılmaması gerekir. Savunma hakkı adil yargılamanın vazgeçilemez bir koşuludur.

Anayasanın 4709 sayılı Kanunla değişik 13. maddesi “Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna demokratik toplum düzeninin ve laik cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.” hükmünü içermektedir.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa 4949 sayılı Kanunun 100. maddesiyle eklenen 352/a maddesi “Bu konuda yazılı olup cezasının üst sınırı altı aya kadar hafif hapis veya bunlardan biri veya ikisi olan suçların failleri hakkında duruşma yapılmaksızın ceza kararnamesiyle karar verilebilir.

Şikayet dilekçesini veya dava beyanını alan Tetkik Mercii, işin ceza kararnamesiyle sonuçlandırılabilceği kanısına varırsa 349 uncu madde hükmünü uygulamaz. Bu takdirde Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 386 ncı maddesinin ikinci fıkrası, 387, 388, 389 uncu maddeleri ve 390 incı maddenin birinci ve ikinci fıkraları ile 391 inci maddesi hükümleri uygulanır. Tetkik mercii şikayet konusu ile ilgili dosyayı sanığın nüfus kayıt örneğini ve sabıka kaydını getirtir.

Hakim, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunun 388 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen hususlara ek olarak borcun ödenmesi halinde 354 üncü maddeye göre bütün sonuçlarıyla birlikte cezanın düşeceği hususunu ceza kararnamesine yazar.

Hafif hapis cezası içeren ceza kararnamesine itiraz halinde bu kanun hükümlerine göre yargılama yapılır.

Ceza kararnamesiyle sadece para cezasına hükmolunduğu hallerde itiraz, tetkik merciinin yargı çevresinde bulunduğu Ağır Ceza Mahkemesi başkanı tarafından incelenir. İtiraz dilekçesinin verilmesi, aleyhine itiraz olunan ceza kararnamesinin yerine getirtilmesini durdurur. Hakim evrak üzerinde yapacağı inceleme sonunda itirazı yerinde görürse itiraz konusu hakkında karar verir. İtiraz üzerine verilen karar kesindir hükmünü, CMUK'nun 386/2. fıkrası “Bu ceza kararnamesi ile ancak hafif veya ağır para cezasına veya nihayet üç aya kadar hafif hapis veya bir meslek ve sanatın icrasının tatiline veya müsadereye yahut bunlardan bir

Esas Sayısı : 2004/11
Karar Sayısı : 2004/93

kaçına veya hepsine”, CMUK'nun 388. maddesi ise “Ceza kararnamesi, tertip edilmiş olan cezadan başka işlenmiş olan suç, tatbik edilen kanun maddelerini, sübut delillerini ve kararnamenin tebliği tarihinden itibaren sekiz gün içinde Sulh Mahkemesine bir dilekçe takdimi veya bu hususta bir tutanak yapılmak üzere mahkeme katibine yapılacak bir beyan ile itiraz olunabileceği ve aksi halde ceza kararnamesinin icra edileceğini ihtiva eder. Bu tutanak hakime tasdik ettirilir.

Mahkum, müddet bitmeden evvel itirazından vazgeçebilir” kuralını içermektedir. Kanun maddelerinden de anlaşılacağı üzere hakim, ceza kararnamesiyle sanığı cezalandırırken duruşma açmamakta, sanığı iddiadan haberdar etmemekte ve bir nevi yargılama yapmadan cezalandırmaktadır. CMUK'nun 387. maddesi gereğince hakim duruşma açabilir ise de bu hakimin takdirine bırakılmış ve duruşma açmadan da karar verilebileceği kabul edilmiştir.

Aslında ceza kararnamesiyle bir sanığın cezalandırılması Anayasanın 13. maddesinde belirtilen bir sınırlandırma değil, bir hakkın ortadan kaldırılmasıdır. Yukarıda belirtilen sebeplerden dolayı;

A) Mal beyanında bulunmama suçundan açılmış olan bu davada uygulanacak olan 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa 4949 sayılı Kanunun 100. maddesiyle eklenen 352/a ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 386/2 fıkrasının ve 388. maddesinin Anayasanın 13. ve 36. maddelerine aykırı olduğu kanaatine varıldığından iptallerine karar verilmesi için Anayasanın 152. maddesi gereğince Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunulmasına ... karar verildi””